

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 10, 299, 715, 288

Čtení: Ž 92

Text: Mt 11, 25 – 30

V ten čas řekl Ježíš: "Velebím, tě Otče, Pane nebes i země, že jsi ty věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je malíčkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo. Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otce, ani Otce nezná nikdo než Syn – a ten, komu by to Syn chtěl zjevit. Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a uče se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží."

Je běžné, že způsob řeči se v historii proměňuje a čeština není výjimkou. Přesto mi přijde škoda, že se ze slovníku současné generace vytrácejí dříve všelijak hojně užívané idiomy, frazémy a rčení, kterými bývala mluvená řeč běžně prošípokována. Když se zmínil někdo zesnulý, vždy se jedním dechem připojilo „dej mu Pán Bůh věčnou slávu“. V Hošťálkově se zkráceně říkalo „kde už je tam“. Když jsem něco zatajil, tak jsem „ostal s tichou duší“. A když měl někdo štěstí, že mu něco tak tak vyšlo, tak se u nás říkávalo: „vyšlo mu to kozými dvěrci!“ No, v čerty, když už jsem u toho, tak např. prosba se podpořila slovy: „Bud’ té kozí dobroty a psí lásky.“ A když moji maminku něco rozcílil, řekne: „Hrom do chlívca, koza pryč!“ Dnes to vše nahradily nejružnější amerikanismy a všudypřítomné „O my God!“ A tak se z řeči vytrácí i ono dříve běžné: „Chvála Bohu!“ Jistě, říkalo se to bezmyšlenkovitě. Ale samotné to slovní spojení v sobě stále uchovává onen původní smysl.

A já myslím, že bychom neměli upustit od chválení Boha ve své řeči, když to budeme myslet upřímně a s opravdovou vděčností v srdci. „Chvála Bohu“ je výraz vděčnosti za nějakou Boží aktivitu. Je dobré chválit Pána Boha a ozdobit svou řeč chválou na jeho adresu, pokud je to autentickým projevem mé skutečné víry a upřímného přesvědčení. Když je člověk prosycen vděčností k Bohu, tak proč by to nemělo bezděky poznamenat i způsob vyjadřování.

Můžeme to vidět na Ježíšovi. I jeho řeč byla prosycena chválou nebeského Otce. V dnešním biblickém textu máme zachycen jakýsi intimní okamžik Ježíšova chvalořečení směrem k Otci. Je to taková vsuvka mezi Ježíšovy slovy k lidem, kdy Ježíš se najednou v řeči obrátí k nebeskému Otci a zvolá: „Velebím, tě Otče, Pane nebes i země, že jsi ty věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je malíčkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo.“ Je to zvláštní zvolání. Čistě stylisticky jde o hymnus, který tu autor vložil Ježíšovi do úst. Obsahově tu ale slyšíme zbožný obdiv k dílu Boha Otce, Boha stvořitele nebe i země. Ježíšovo chvalořečení je svědectvím, jak se Boží Syn raduje z úkolu, který mu byl svěřen.“

A teď je důležité si všimnout, že Ježíš se uchyluje k velebení Otce v ne zrovna případné chvíli. Vlastně činí tak v době, kdy se jeho působení rovná fiasku. Ježíš káže, koná mocné činy, a to vše bez výsledku. Ježíšova děkovaná modlitba zazní právě „v ten čas“, jak čteme, tzn. v době, kdy začal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, ale nečinila pokání.“ Tak to čteme ve verších bezprostředně předcházejících. Mizerný výsledek jeho snažení jasně dokládají Ježíšova vlastní slova: "Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli oblékli žíněný šat, sypali se popelem a činili pokání. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes. Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě." Po takovém výlevu zklamání nad tupostí posluchačů bychom se nedivili, kdyby Ježíš řekl: „Já končím!“ Otče, pošli si někoho jiného, aby spasil tento svět. Já na to nemám nervy!“

Ježíš se ale zachoval jinak. V řeckém textu je doslova napsáno, že Ježíš na to odpověděl, tedy že na tu nedobrou situaci reagoval chvalořečením. Kraličti to překládají přesně: V ten čas odpověděl Ježíš, řekl: Chválím tě, Otče. Ježíš chválí Boha i za drobné nepatrné výsledky, za to, že Bůh nepohrdá obyčejnými lidmi, které Ježíš nazývá malíčkými. Moudří budou mudrovat a rozumní rozumovat, aby evangelium svými spekulacemi rozpítvávali, ale vidíme, že je to nemusí nutně přivést k milování Boha celým srdcem, celou duší a celou silou. Zatímco obyčejným lidem Bůh sám zjevuje evangelium tím, že jim ho dává prožít. Na to člověk nepotřebuje IQ 150, aby zakusil Boží lásku, uvěřil Bohu a aby se na Boha spolehnul tak přirozeně, jako se narozené malícké dítě, které ještě ničemu nerozumí, spoléhá na svou matku. Proto mohou v Boha věřit i ti nejprostší, nevzdělaní, obyčejní a jednoduší lidé. Zbývá jen dodat: Bohu díky!

Ježíš děkuje za to, že Bůh „skryl ty věci před moudrými a rozumnými a zjevil je malíčkým.“ Apoštol Pavel dokonce říká: „Pohleďte, bratří, koho si Bůh povolává: Není mezi vámi mnoho moudrých podle

lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených; ale co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné.“

Ježíš samozřejmě nemá nic proti intelektuální víře. Problémem moudrých je to, že nejsou dost otevření pro Boží moudrost, protože mají tu svou. Všechno jim musí zapadat do jejich uzavřených systémů, které si vytvořili. Zatímco skutečná moudrost je otevřená a připravená, že věci mohou být jinak, než jak jsme čekali. Dítě, pokud jde o poznání má před moudrým starcem výhodu v tom, že je tvárné a otevřené novým věcem. Zatímco dospělí už vědí, jak se věci mají. Vzdělání teologové Bohu téměř předepisují, jak má jednat, aby to bylo v souladu s jejich teologií.

Ježíšova modlitba chvalořečení je posilou a povzbuzením pro nás všechny, kdo známe meze svého rozumu a potěšuje nás, že evangelium má i jiné kanály a cesty, jak proniknout k člověku a probudit v něm radost.

Je tedy povzbuzující vidět, jak se Ježíš dovede radovat ze svého vlastního poslání a z Božího díla. Není znechucen reakcí okolí a nenechá se zdeptat. Když se modlí slovy „Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otec nezná nikdo než Syn – a ten, komu by to Syn chtěl zjevit“, tak to není jen suše dogmatická teologická výpověď, kterou tu evangelista vložil Ježíšovi do úst. Matouš tu především vystihnul Ježíše, kterak chválí Boha a jaké mu to působí potěšení, že má se svým Otcem důvěrný vztah. Tím nám zjevuje, že pro poznání evangelia je rozhodující spíše to, jaký máme k Bohu vztah a co to s námi dělá, než co všechno o Bohu víme a známe.

Je také třeba říci, že Ježíš se tu nekochá svou vlastní výjimečností a individualitou, že snad jen on zná nejlépe svého Otce. Čteme tu, že Ježíš chce, aby i ostatní znali nebeského Otce a chce jim ho zjevit. Jemu jde o sdílení víry se všemi, kdo se nějak trápí. Jeho modlitba jej obrací zpět k lidem: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.“ I když v evangelistově stylizaci promlouvá Ježíš jakoby už s autoritou vzkříšeného Krista, jedno je zřejmé z celého jeho působení: Ježíš se s námi chce podělit o radost a pokoj Božího království.

Když vidíme radujícího se Ježíše uprostřed jeho nezdarů a neúspěchů, skoro mu až závidíme. Jak nás naše prohry tíží! Jak nás trápí neúspěch! Jak se vláčíme s břemeny svých úkolů, povinností, odpovědností a klesáme a sténáme! A Ježíš to své břemeno, ten svůj těžký úkol a poslání nese s takovou jakousi lehkostí a radostnou vděčností! Proto i nás Ježíš volá: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne. Mé jho netlačí a břemeno netíží.“

My z evangelia víme, jaké bylo Ježíšovo jho. Nesl a snášel lidské hříchy, hříchy celého světa. Nesl je jako těžký kříž. Snášel utrpení a bolest, odmítání a pohrdání. Plivali mu do tváře a smáli se mu. Započítli ho mezi zločince. Nakonec jej ukřižovali. Jak to, že říká o svém jhu, že netlačí a netíží? Tomu nerozumíme. Ta Ježíšova zvláštní lehkost, s jakou své jho nese, alespoň jak se nám to jeví, nebude zřejmě závislá na velikosti a tíži břemene. Ta lehkost nebude dána ani nějakou nadpřirozenou silou, ale bude spíše v něčem docela jiném. To odpočinutí, které můžeme pro své duše nalézt, spočívá v tom, že se budeme od Ježíše učit jeho naprosté důvěře ve svého nebeského Otce, který je ve všem spolehlivý a věrný. A že se také staneme tichými a lidmi pokorného srdce. Srdce vzdorovité a nevďěčné nikdy skutečný odpočinek nenalezne. A tak se vracíme opět na začátek dnešního kázání. Skutečné odpočinutí může člověk nalézt tam, kde dovede i v těžkých věcech spolehnout na Boha a odpovědět „Chválím tě, Otče“.

Modlitba: *Žalmista se modlí: Ty jsi můj Bůh, tobě vzdávám chválu, vynášuji tě, můj Bože. Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné! Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, s vděčností myslíme na své bližní, jeden na druhého, na své bratry a sestry v církvi i na všechny naše milé a blízké, s nimiž žijeme v tomto světě. Prosíme, abys je opatroval, aby ses jim dával stále více poznávat a abychom mohli všichni společně sdílet víru, lásku i naději. Prosíme tě za všechny tvé služebníky a služebnice, kteří zvěstují evangelium slovy i skutky u nás i ve světě. Prosíme za ty, kteří pomáhají na Ukrajině překonávat následky dlouhodobého válečného utrpení. Prosíme, pomoz lidem ukončit tuto válku, v níž jsme se nedobrovolně ocitli a která se nás všech tak dotýká. Kež umíme ze svého blahobytu udílet pomoc potřebným. Prosíme, posiluj naši sborovou komunitu, abychom se snášeli v lásce a nesli břemena jedni druhých. Prosíme o pomoc pro ty, kteří to mají v životě těžší než my. Myslíme na všelijak ne mocné a prosíme za tvoji uzdravující moc v jejich životě. Myslíme také na ty, kteří řeší těžké životní situace, změny a krize. Ty, Pane ukazuješ cestu těm, kteří chovají k tobě úctu a kteří tě respektují. Prosíme, dávej i nám posilu na cestu, po níž v životě jdeme a na níž si máme vzájemně pomáhat. Prosíme potěš ty, které jsme my zklamali nebo jsme pro ně překážkou na cestě za tebou. Ty sám se jich ujmi a dej jim poznat svou lásku. Pane Ježíši Kriste, ta jsi nám zjevil Boží lásku. Představil jsi nám Boha jako milujícího Otce, který nikdy neselže a nezklamе. Amen.*